

Jadransko more

Vode na kopnu

Zaštićena prirodna baština

PONAVLJANJE ZA 2. ISPIT

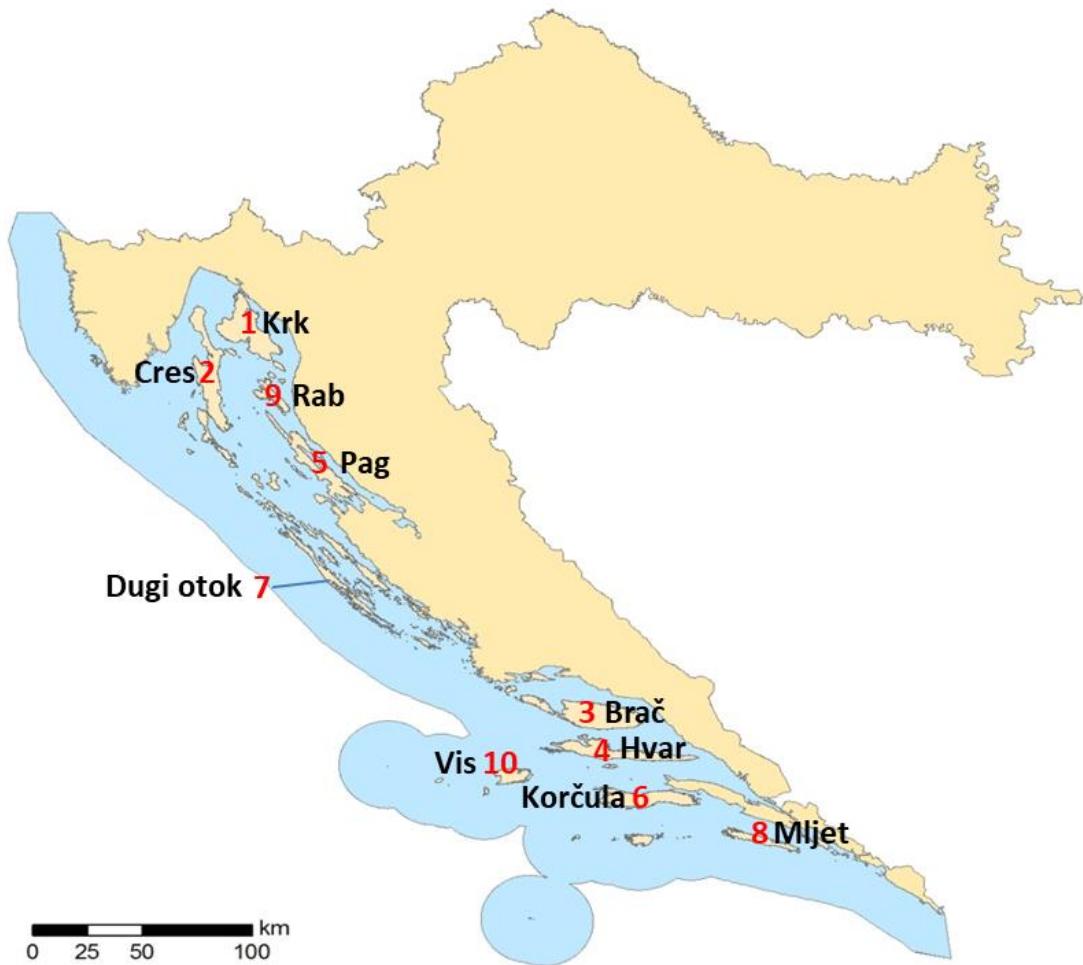
Jadransko more

VELIČINA

- Jadransko more je zaljev Sredozemnog mora (odvojen **Otrantskim vratima**)
- najveća izmjerena dubina – **1 233 m**
- prosječna dubina **173 m**
- **sjeverni dio plići, južni dio dublji**
- **oko 3/4 pliće od 200 m**
- **istočna obala razvedena, zapadna nerazvedena**

OTOCI JADRANSKOG MORA

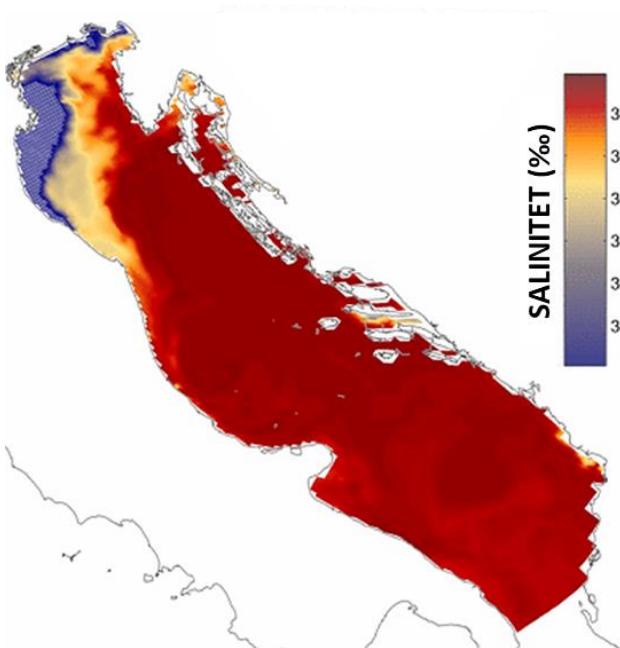
Otok	Površina (km ²)
Krk	405,78
Cres	405,78
Brač	394,57
Hvar	299,66
Pag	284,56
Korčula	276,03
Dugi otok	114,44
Mljet	100,41
Rab	90,84
Vis	90,26

1246 otoka, otočića i hridi

SVOJSTVA JADRANSKOG MORA

SALINITET

- prosječna slanoća je **38‰** – solane Nin, Pag i Ston (**20% hrvatskih potreba**)
- **južni dio je slaniji** od sjevernog jer se u sjeverni Jadran ulijeva **rijeka Po** a u južni dolazi voda iz Sredozemlja

SVOJSTVA JADRANSKOG MORA

PROZIRNOST i BOJA

- prozirnost Jadrana je između **22 i 33 m**, na pučini do **56 m**
- velika prozirnost radi **siromaštva životinjskog svijeta**
- boja je **modra** – posljedica podloge, obilježja vode, količine mikroorganizama u vodi
- Jadran je **siromašan morskim životom**, ali **bogat brojnošću životinjskih i biljnih vrsta** (od 6 do 7 000 biljnih i životinjskih vrsta)
- oko **95% površine je prirodne čistoće** – pogodno za turizam
- najonečišćeniji dijelovi su **sjeverni Jadran** (ušće rijeka Po) i **obala većih gradova**

Vode na kopnu

KOPNENE VODE HRVATSKE

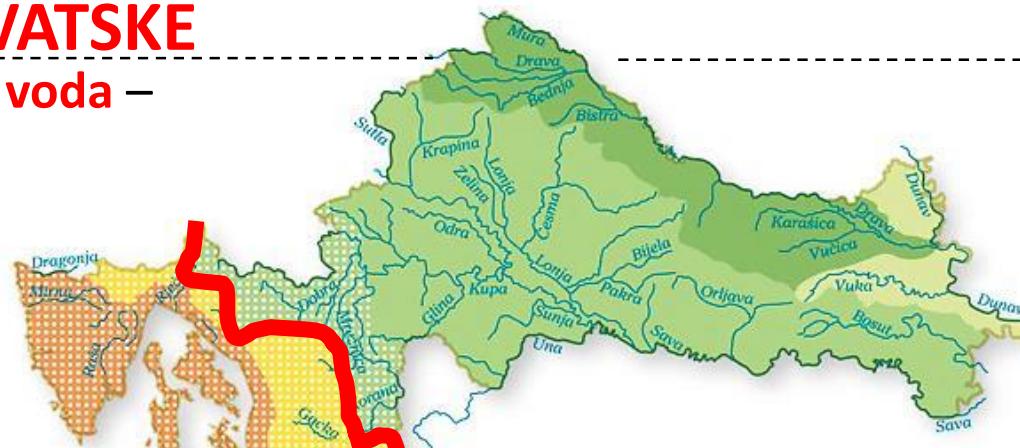
– velike količine **podzemnih voda** –

izvor pitke vode

– 2 slijeva:

- **Crnomorski** (62%)
- **Jadranski** (38%)

RIJEKA	Dužina u km	
	Ukupno	u RH
1. Dunav	2857	188
2. Sava	945	562
3. Drava	707	505
4. Mura	438	53
5. Kupa	296	296
6. Neretva	225	20
7. Una	212	120
8. Bosut	186	151
9. Korana	134	134
10. Bednja	133	133

Crnomorski slijev

- Porjeće Save
- Porjeće Drave
- Porjeće Dunava

Jadranski slijev

- Neposredni slijev Jadranskog mora
- Sljevovi ponornica
- Krško područje

RIJEKE CRNOMORSKOG SLIJAVA

- rijeke crnomorskog slijeva su: Dunav, Sava, Drava, Mura, Kupa, Una, Bosut, Korana, Bednja....

- **gusta riječna mreža**
- rijeke su **duge, široke i bogate vodom**
- **slaba hidroenergetska iskoristivost**
- Dunav, Sava, Drava i Kupa su **plovne**
- **močvare** – Lonjsko polje i Kopački rit

RIJEKE JADRANSKOG SLIJAVA

- rijeke su **kratke** i **uske** (osim Neretve)
- gotovo ne postoji površinska riječna mreža
- **velika hidroenergetska iskoristivost**
- **brojne ponornice**
- rijeke jadranskog slijeva su: Neretva, Cetina, Krka, Zrmanja, Mirna, Raša, Gacka i Lika (ponornice)

1. Mirna
2. Kupa
3. Sava
4. Drava
5. Dunav
6. Mura
7. Lika
8. Korana
9. Zrmanja
10. Raša
11. Krka
12. Cetina
13. Neretva

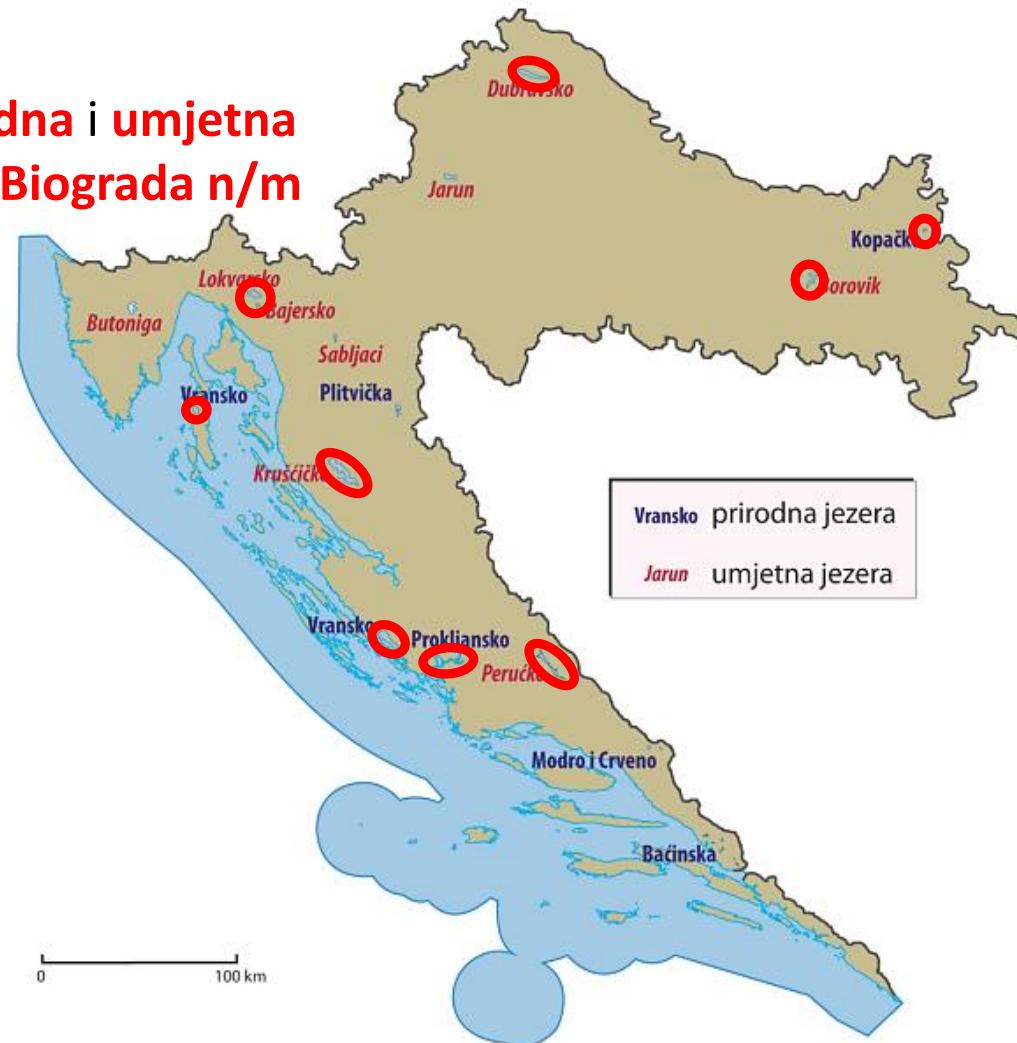
HIDROENERGETSKI POTENCIJAL RIJEKA HRVATSKE

JEZERA

- po postanku, jezera dijelimo na **prirodna i umjetna**
- najveće jezero je **Vransko jezero kod Biograda n/m**

JEZERO	Površina (km ²)
1. Vransko jezero (Biograd)	30,7
2. Dubravsko jezero*	17,1
3. Jezero Peruća*	13,0
4. Prokljansko jezero	11,1
5. Varaždinsko jezero*	10,1
6. Vransko jezero (Cres)	5,8
7. Kruščičko jezero*	3,9
8. Kopačevsko jezero	1,5-3,5
9. Borovik*	2,5
10. Lokvarsко jezero*	2,1

Zaštićena prirodna baština

	Kategorija zaštite	Broj
1	strogi rezervat	2
2	nacionalni park	8
3	posebni rezervati	77
4	parkovi prirode	12
5	regionalni park	2
6	spomenik prirode	80
7	značajni krajobraz	82
8	park-šuma	27
9	spomenik parkovne arhitekture	119
UKUPNO		409

Zakon o zaštiti prirode
9 kategorija zaštite
oko 13% površine RH
 je zaštićeno područje

STROGI REZERVATI

– najstrože zaštićena područja

- ne smiju se obavljati nikakve djelatnosti (*samo znanstvena istraživanja i izleti*)
- 2 stroga rezervata:
- **Hajdučki i Rožanski kukovi (NP Sj. Velebit)**
- **Bijele i Samarske stijene (Velika Kapela)**

Bijele i Samarske stijene (Velika Kapela)

Hajdučki i Rožanski kukovi (NP Sj. Velebit)

NACIONALNI PARKOVI

- sačuvana ili neznatno izmijenjena priroda
- zabranjena je gospodarska aktivnost u nacionalnim parkovima (*npr. poljoprivreda*)
- **8 nacionalnih parkova:**
  - Plitvička jezera (*najstariji – 1949.*)
  - Paklenica
  - Risnjak
  - Mljet
  - Kornati
  - Brijuni
  - Krka
  - Sjeverni Velebit (*najmlađi – 1999.*)

PLITVIČKA
JEZERA
Nacionalni park
National Park

MLJET
Nacionalni park
National Park

KRKA
Nacionalni park
National Park

PAKLENICA
Nacionalni park
National Park

KORNATI
Nacionalni park
National Park

SJEVERNI
VELEBIT
Nacionalni park
National Park

RISNJAK
Nacionalni park
National Park

BRIJUNI
Nacionalni park
National Park

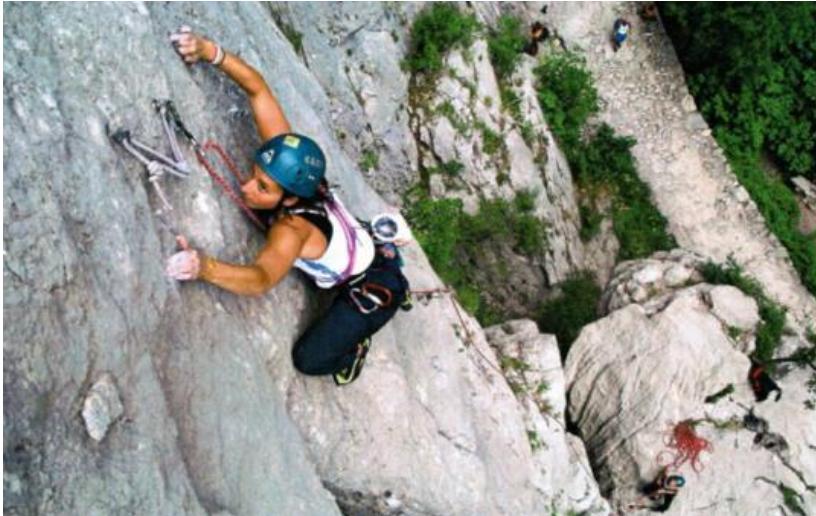
NP PLITVIČKA JEZERA

- **najstariji hrvatski nacionalni park - 1949.**
- 1979. – zaštita UNESCO-a
- **16 jezera** u gornjem toku rijeke **Korane**
- najposjećeniji NP (preko 1 mil. posjetitelja godišnje)
- Veliki slap – najviši slap u Hrvatskoj (78 m)

NP PAKLENICA

- Kanjon Velike i Male Paklenice
- špilja Manita peć
- slobodno penjanje

NP RISNJAK

- najvećim dijelom na istoimenoj planini u Gorskem kotaru
- naziv prema jedinoj divljoj mački naših prostora –risu –
najveća koncentracija vegetacijskih vrijednosti

NP MLJET

- zapadna trećina istoimenog otoka i pripadajući akvatorij
- Veliko i Malo jezero
- **šumska vegetacija**

NP KORNATI

- otočna skupina s **89 otoka** i pripadajući akvatorij
- nautički turizam

NP BRIJUNI

- otočna skupina od **14 otoka** uz JZ obalu Istre
- safari park, antički ostaci

NP KRKA

- 2/3 toka rijeke Krke
- Visovačko jezero, **otok Visovac** s franjevačkim samostanom, **Roški slap i Skradinski buk**

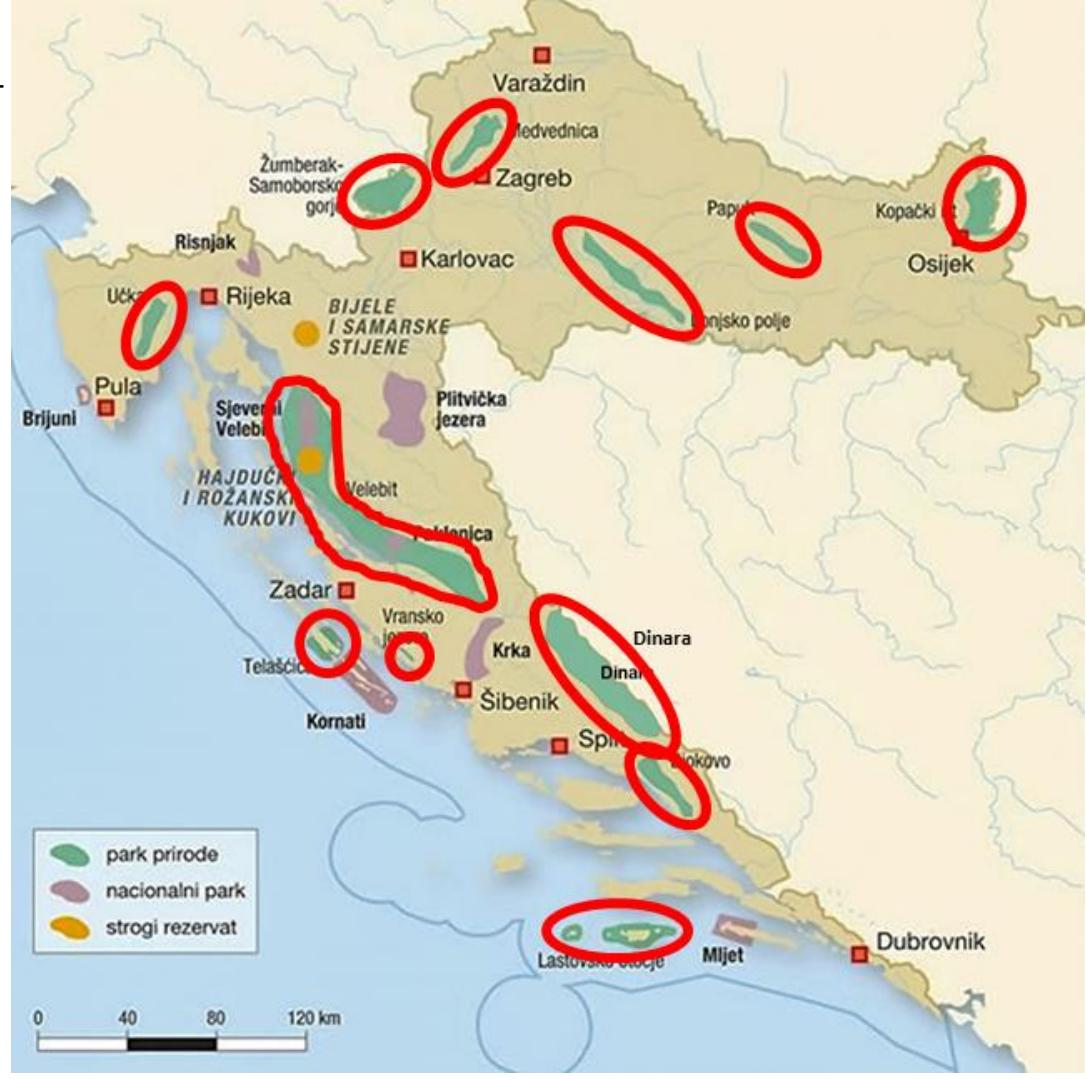
NP SJEVERNI VELEBIT

- najmlađi NP – 1999. godine
- najveća koncentracija vrijednih geomorfoloških objekata te biljnih i životinjskih vrsta
- velebitski botanički vrt
- **Lukina Jama**

PARKOVI PRIRODE

- priroda može biti dijelom izmijenjena radom čovjeka i dopuštene su gospodarske aktivnosti (ako ne mijenjaju značaj parka)
- u RH je **12 parkova prirode:**
  - Učka
  - Velebit
  - Telaščica
  - Vransko jezero
  - Biokovo
  - Lastovsko otočje
  - Žumberačko-Samoborsko gorje
  - Medvednica
  - Lonjsko polje
  - Papuk
  - Kopački rit
  - Dinara

MEĐUNARODNI OBLICI ZAŠTITE

– UNESCO-ov Popis svjetske prirodne baštine

- Plitvička jezera

– Popis svjetskih rezervata biosfere

- planina Velebit
- regionalni park Mura – Drava

– Međunarodno značajna močvarna područja

- Kopački rit
- Lonjsko polje
- Crna mlaka
- donji tok Neretve
- park prirode Vransko jezero

– Europska mreža geoparkova

- Park prirode Papuk

CRVENI POPIS

- popis divljih vrsta raspoređenih prema stupnju ugroženosti
- 3 kategorije:
  1. izumrle vrste
  2. vrste pred izumiranjem
  3. vrste kojima ne prijeti izumiranje
- oko 3000 vrsta na popisu
- neke od zaštićenih životinja i biljaka: vuk, ris, vidra, sredozemna medvjedica, bjeloglavi sup, roda, barska kornjača, blavor, velebitska degenija, hrvatska sibireja...
- neke od hrvatskih pasmina:
  - paška ovca
  - konj lipicanac
  - govedo buša
  - turopoljska svinja
  - zagorski puran
  - dalmatinski pas i hrvatski ovčar

